

Asia: VN/16752/2022

Hallituksen esitysluonnos hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (yliopistosairaalalisä ja siirtymätasauksen muutokset)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksessä rahoituslakiin (617/2021) ehdotetaan säädettäväksi uudesta rahoituksen määräytymistekijästä, yliopistosairaalalisästä, jolla otettaisiin huomioon yliopistosairaala-alueiden muita hyvinvointialueita korkeampia kustannuksia.

Rahoituksen kohdentamiseksi hyvinvointialueiden välillä on lausuntokierroksella arvioitavana kolme eri kapitaatiomallia, joissa kaikissa asukasperusteisesti määräytyvää rahoitusta vähennettäisiin 55 euroa per asukas kaikilla hyvinvointialueilla. Rahoituksen kohdennus yliopistollista sairaalatoimintaa ylläpitäville hyvinvointialueille tapahtuisi myös kapitaatioperusteisesti. Rahoitusta voitaisiin kohdentaa joko oman hyvinvointialueen alueen väestön perusteella, yhteistoiminta-alueen väestön perusteella tai edellisten vaihtoehtojen yhdistelmänä.

Yliopistollista sairaalatoimintaa ylläpitävät hyvinvointialueet tuottavat THL:n tutkimustiedon mukaan eritasoisen erikoissairaanhoidonsa korkeammin kustannuksin kuin muut hyvinvointialueet. Esitetyistä vaihtoehtoista rahoitus tulisi jakaa hyvinvointialuekohtaisen väestöpohjan perusteella, eli vaihtoehdon yksi mukaisesti. Tämä olisi selkein ja yksinkertaisin vaihtoehto, jolloin rahoitus kohdentuisi väestön suhteessa niille hyvinvointialueelle, joissa yliopistollinen sairaalatoiminta aiheuttaa erityiskustannuksia. Myöskään yhteistoiminta-alueisiin kuuluvien hyvinvointialueiden erot yliopistollisen sairaalatoiminnan järjestämisessä ja edelleen palveluiden kustannuksissa eivät vaikuttaisi rahoituksen määräytymiseen. Tässä vaihtoehdossa ei tarvitsisi myöskään toteuttaa HUS -yhtymää koskevaa erillissäätelyä, toisin kuin kahdessa muussa esitetyssä vaihtoehdossa. Vaihtoehdon nettovaikutus olisi Keski-Uudenmaan osalta n. 6,9 Me.

Yliopistosairaalalisä vaikuttaa siirtymätasauksen määräytymiseen vuosina 2024-2026. Esitystä tulisi muuttaa siten, ettei yliopistosairaalalisä vaikuta siirtymätasauksen määräytymiseen vuosina 2024-

2026, sillä kustannukset yliopistosairaaloista toteutuvat täysimääräisinä jo vuodesta 2023. Esityksen mukaan siirtymätasauslisän porrastuksen muutokset leikkaisivat Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen yliopistosairaalisän tuomaa rahoituksen kasvua ja tosiasiallista kykyä kattaa yliopistosairaalan korkeampia kustannuksia.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituspohja on jo lähtötasoltaan alhainen ja talousarvio on muodostumassa alijäämäiseksi vuodelle 2023 aiheuttaen merkittävän tarpeen tarkastella palvelujen tuotantotapaa ja verkostoa, jotta alijäämä ei muodostu lisää ja jotta se kyetään kattamaan vuoteen 2025 mennessä. Esitetty yliopistosairaalisä ei korjaa rahoituspohjan puutteita.

Tarsia Päivi
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä